

Sygn. akt VI ACa 1684/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Ewa Śniegocka (spr.)

Sędzia SA – Urszula Wiercińska

Sędzia SO del. – Beata Waś

Protokolant: – sekr. sądowy Beata Pelikańska

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

przy udziale zainteresowanego (...) Sp. z o.o. w (...) S.A. w W.

o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 3 października 2012 r.

sygn. akt XVII AmE 213/10

I oddala apelację;

II zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 1684/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 listopada 2010 roku Prezes Urzędu Energetyki na podstawie art. 8 ust. 1 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne oraz na podstawie art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego po rozpatrzeniu wniosku S. K. reprezentującego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania dostaw energii elektrycznej w dniu 26 maja 2010 roku do obiektu położonego w W. przy ul. (...) przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. przy udziale (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. postanowił, że wstrzymanie w dniu 26 maja 2010 roku dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) dokonane przez (...) S.A. przy udziale (...) było nieuzasadnione.

(...) zaskarżył w całości przedmiotową decyzję i wniósł o zmianę decyzji i umorzenie postępowania w sprawie; ewentualnie w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku o uchylenie decyzji w całości.

W odwołaniu podniesiono zarzuty naruszenia:

1. przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, poprzez zastosowanie tego przepisu w sytuacji, w której między (...) a odwołującym nie było sprawy spornej co do nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii;

2. przepisów prawa procesowego, tj.

a) art. 105 § 1 k.p.a. poprzez nieuwzględnienie okoliczności uzasadniających umorzenie postępowania administracyjnego, pomimo oczywistego i znanego Prezesowi URE z urzędu braku podstaw do jego wszczęcia i rozstrzygnięcia w sprawie,

b) art. 6, 7 i 8 k.p.a. oraz art. 19 i 20 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 i art. 23 ust. 2 pkt 12 ustawy Prawo energetyczne poprzez błędną ich wykładnię, polegającą na przyjęciu, że Prezes URE jest organem właściwym do rozstrzygnięcia sprawy, w której de facto nie miał formalno i materialnoprawnych podstaw do władczej ingerencji w formie decyzji administracyjnej, co w konsekwencji skutkowało wydaniem przez niego wadliwej decyzji administracyjnej z naruszeniem przepisów o właściwości (art. 156 § 1 pkt 1 k.p.a.) oraz bez podstawy prawnej (art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.).

Odwołujący wskazał, że w tym samym dniu, w którym nastąpiło wstrzymanie dostawy energii, tj. 26 maja 2010 roku, po rozpatrzeniu reklamacji (...), została ona wznowiona. Zdaniem odwołującego zarówno w dniu wszczęcia postępowania administracyjnego, jak i w dniu wydania zaskarżonej decyzji między (...) a odwołującym, czy (...) S.A. nie istniał spór co do nieuzasadnionego wstrzymania dostawy energii, który podlegałby rozstrzygnięciu Prezesa URE na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, zatem brak było przedmiotu rozstrzygnięcia.

Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania i wskazał, iż jak wynika z akt sprawy, (...) w dacie skierowania do niej wezwania z dnia 26 marca 2010 roku faktycznie nie zwlekała z zapłatą za pobraną energię, bowiem zaległości te zostały uregulowane przelewem elektronicznym z dnia 12 marca 2010 roku. Ponadto, wezwanie do zapłaty z dnia 14 maja 2010 roku nie odpowiadało wymogom wskazanym w art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne, gdyż w wezwaniu tym nie został wyznaczony dodatkowy dwutygodniowy termin do zapłaty zaległych i bieżących należności; brak jest w nim pouczenia o skutkach nieuregulowania zaległych należności. Prezes URE zważył również, że żadne z wystosowanych wezwań nie dało podstaw do stwierdzenia, że zachowany został tryb, którego zachowanie warunkowało uznanie wstrzymania dostaw energii elektrycznej za uzasadnione.

Prezes URE podkreślił, iż zaskarżona decyzja rozstrzyga o zasadności wstrzymania dostarczania energii elektrycznej. Według niego zarówno sprzedaż energii elektrycznej, jak i świadczenie usługi polegającej na dostawie tej energii do przedmiotowego lokalu odbywała się na podstawie umowy kompleksowej w rozumieniu art. 5 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne. Jednocześnie Prezes URE zaznaczył, iż w związku z obligatoryjnym, w myśl Prawa energetycznego, wydzieleniem się z dniem 1 lipca 2007 roku ze (...) S.A. przedsiębiorstw obrotu - (...) i dystrybucji - (...) S.A., to te podmioty przejęły na siebie prawa i obowiązki (...) S.A. wynikające ze wskazanej umowy. Realizacja praw i obowiązków wynikających z powołanej umowy kompleksowej możliwa jest wyłącznie przy współdziałaniu obu tych podmiotów. Technicznej czynności wstrzymania dostaw energii władne jest dokonać wyłącznie przedsiębiorstwo dystrybucji (lub przesyłu). Z kolei do podjęcia decyzji w kwestii wstrzymania dostaw energii ze względu na zaległości odbiorcy w opłatach za sprzedaną energię uprawnione jest przedsiębiorstwo dokonujące obrotu energią.

Sąd Okręgowy ustalił, że w ewidencji przedsiębiorców prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie (...) Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...) figuruje (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przy ul. (...), utworzona 7 grudnia 2006 roku. (...) prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie dystrybucji i przesyłania energii elektrycznej.

(...) Sp. z o.o. zawarła w dniu 26 lutego 2002 roku umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z dostawcą (...) SA. Z dniem 1 lipca 2007 r. ze (...) SA wydzieliło się przedsiębiorstwo (...) SA i dystrybucji (...).

Energia elektryczna była dostarczana do różnych miejsc, dla których prowadzono odrębne konta umowy i tak konto nr (...) i (...) odnosiło się do lokalu przy ul. (...) w W.. Do tego lokalu dostarczono energię objętą fakturami: (...) na kwotę 48,41 zł płatną do 22 lutego 2010r, (...) na kwotę 3.191,76 zł płatną do 21 grudnia 2009r, (...) na kwotę 1.921,80 zł płatną do 20 stycznia 2010r, (...) na kwotę 4.314,23 zł płatną do 22 lutego 2010r, (...) na kwotę 2.536,15 zł płatną do 22 marca 2010r, (...) na kwotę 3.142,28 zł płatną do 20 kwietnia 2010r, (...) na kwotę 3.097,57 zł płatną do 20 maja 2010r.

26 marca 2010 roku (...) SA wystawił wezwanie do zapłaty skierowane do (...) Sp. z o.o., konto umowy (...). Z wezwania wynikała zaległość w wysokości 6.448,21 zł na dzień 22 marca 2010r. z tytułu dostaw energii do punktu przy ul. (...). Nieuregulowane należności obejmowały faktury: nr (...) na kwotę 1.921,80 zł, nr (...) na kwotę 4.314,23 zł oraz noty odsetkowe: (...) na kwotę 48,78 zł, (...) na kwotę 118,27 zł i (...) na kwotę 45,13 zł.

(...) SA w wezwaniu powołał się na art. 6 ust. 3a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo Energetyczne oraz wskazał, że w przypadku braku wpłaty w terminie 14 dni spółka będzie zmuszona wstrzymać dostawę energii elektrycznej.

Kolejnym wezwaniem do zapłaty z dnia 14 maja 2010 r. (...) SA wskazał zaległość 12.210,79 zł z tytułu dostaw energii do lokalu przy ul. (...), konto umowy (...) obejmujące zaległość na dzień 13 maja 2010 roku z faktur objętych wezwaniem z dnia 26 marca 2010 r. oraz dodatkowo z faktur: (...) na kwotę 2.536,15 zł oraz (...) na kwotę 3 142,28 zł z notą odsetkową nr (...) płatną 26 marca 2010 r. na kwotę 84,15 zł. W wezwaniu wskazano termin zapłaty 7 dni. W dniu 12 marca 2010 roku (...) Sp. z o.o. uregulowała kwotę 8.796,62 zł na rachunek (...) SA nr (...) opisując przelew niepełnymi numerami faktur: (...); (...); (...); oraz not: (...); (...); (...).

(...) Sp. z o.o. wystawił 25 kwietnia 2010 roku dokument zatytułowany „dokument odłączenia” dla (...) Sp. z o.o.; lokal (...); konto umowy (...).

Z dokumentu wynikało zadłużenie na kwotę 12.688,06 zł z tytułu faktur: (...) płatna 22 lutego 2010 r. na kwotę 3 699,88 zł (...) płatna 22 marca 2010 r. na kwotę 2 536,15 zł (...) płatna 20 kwietnia 2010 r. na kwotę 3 142,28 zł (...) płatna 20 maja 2010 r. na kwotę 3 097,57 zł oraz odsetki w wysokości 212,18 zł z tytułu noty 50101136813.

W dniu 26 maja 2010 roku (...) Sp. z o.o. wstrzymał dostawę energii elektrycznej do lokalu przy ul. (...) w W. na zlecenie (...) SA.

W dniu 2 czerwca 2010 roku (...) Sp. z o.o. zwróciła się do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o rozstrzygnięcie, czy wstrzymanie przez (...) SA dostawy energii elektrycznej do prowadzonego sklepu spożywczego (...) przy ul. (...) w W. w dniu 26 maja 2010 r. w godz. 12.30 do ok. 21.00 było uzasadnione.

(...) Sp. z o.o. oświadczył, że dokonał wstrzymania dopływu energii elektrycznej do lokalu użytkowego przy ul. (...) na podstawie art. 6 ust. 3a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo Energetyczne z powodu zaległości w opłatach za energię elektryczną w wysokości 12 688,06 zł.

(...) SA oświadczył, że 26 maja 2010 r. (...) Sp. z o.o. dokonał wstrzymania energii do lokalu użytkowego przy ul. (...) z powodu zaległości w opłatach za energię elektryczną w wysokości 12.688,06 zł. Podstawą prawną wstrzymania dopływu energii elektrycznej był art. 6 ust. 3a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo Energetyczne. W dniu 31 marca 2010 roku do (...) Sp. z o.o. zostało wysłane wezwanie do zapłaty z dnia 26 marca 2010 roku informujące o braku wpłaty i możliwości wstrzymania energii elektrycznej w przypadku nieuregulowania należności.

W dniu 12 marca 2010 roku odnotowano wpłatę w wysokości 8.796,62 zł, którą zaksięgowano na konta umowy: (...) kwotę 2.300,00 zł (ul. (...)), (...) kwotę 2.763,48 zł (ul. (...)), (...) kwotę 3.733,14 zł (ul. (...)).

W dniu 19 maja 2010 roku ponownie wysłano do (...) Sp. z o.o. wezwanie do zapłaty z dnia 14 maja 2010 roku informujące o braku wpłaty. Odbiorca nie skontaktował się w celu wyjaśnienia sprawy i dostawa energii została wstrzymana w dniu 26 maja 2010 roku. Po wyjaśnieniu powstałej sytuacji i przeksięgowaniu wpłaty w wysokości

6.448,21 zł z dnia 12 marca 2010 roku w uzgodniony z (...) Sp. z o.o. sposób oraz dokonaniu wpłaty w wysokości 6.239,85 zł dostawa została wznowiona.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 maja 2004 roku (sygn. akt III SK 44/04), które to orzeczenie należy stosować również w postępowaniu wywołanym odwołaniem od decyzji Prezesa URE, stwierdził, że „celem postępowania sądowego nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa UOKiK. Do Sądu ostatecznie należy zastosowanie odpowiedniej normy prawa materialnego, na podstawie wyjaśnienia podstawy faktycznej, obejmującej wszystkie elementy faktyczne przewidziane w hipotezie tej normy”. Powyższe oznacza, iż nie należy do sądu powszechnego kontrola prawidłowości przeprowadzonego postępowania administracyjnego, chyba, że naruszenie zasad postępowania administracyjnego miało bezpośredni wpływ na naruszenie norm prawa materialnego. Kontrola postępowania administracyjnego i formalna kontrola decyzji nie należy do kompetencji sądu powszechnego. Rozstrzygnięcie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów musi natomiast dotyczyć nie formalnej strony decyzji, ale merytorycznej. Odwołanie wszczyna postępowanie przed sądem powszechnym i tym samym podniesione w odwołaniu zarzuty powinny odnosić się do merytorycznej treści zagadnienia objętego decyzją. Należy bowiem ponownie podkreślić, iż nie jest rzeczą sądu powszechnego kontrola legalności postępowania organów administracji.

Odnosząc się do zarzutów merytorycznych należy wskazać, że wydając zaskarżoną decyzję Prezes URE prawidłowo ustalił, że w niniejszej sprawie nie została zachowana wymagana przepisem art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne procedura warunkująca uznanie wstrzymania dostaw energii elektrycznej do przedmiotowej nieruchomości za uzasadnione.

Stosownie do treści art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w ust. 1, mogą wstrzymać dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w przypadku, gdy odbiorca zwleka z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności.

W art. 6 ust. 3 i 3a w związku z art. 6 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne ustawodawca wskazał, że wstrzymania może dokonać przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii. Użyte w tym przepisie pojęcie „zajmujących się” należy interpretować jako prowadzących działalność gospodarczą w określonym zakresie. W ten sposób przedsiębiorcy ci zostali zobligowani do stosowania odpowiednich procedur związanych ze wstrzymaniem dostaw, a spory na tle takiego wstrzymania w trybie art. 8 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne mogą być rozpatrywane przez Prezesa URE. Spór powstał na tle art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne i wyłącznie przesłanki warunkujące zastosowanie środka w postaci wstrzymania dostawy energii podlegają kontroli niniejszego Sądu. Nie jest wymogiem normy art. 8 ust. 1 Prawo energetyczne, aby „stan sporu” istniał w dacie wszczynania postępowania i orzekania przez Prezesa URE. Podstawą dla wydania decyzji jest natomiast „sprawa sporna”. Przedmiotem postępowania jest bowiem żądanie strony urzeczywistnienia normy prawnej ujętej w art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego w związku z art. 6 ust. 3a Prawa energetycznego poprzez wydanie decyzji orzekającej o nieuzasadnionym wstrzymaniu dostaw energii. Zakres żądania wynikał z wniosku i był dla Prezesa URE wiążący. Wnioskiem niniejszym (...) Sp. z o.o. domagał się oceny działania przedsiębiorstwa (...) w świetle przesłanek art. 6 ust. 3a Prawa energetycznego. Zakończenie sporu decyzją i wniesieniem od niej odwołania wszczyna z kolei spór sądowy, gdzie żądanie strony skierowane do Sądu o udzielenie ochrony prawnej przybiera postać ustalenia, czy subsumcja stanu faktycznego pod konkretny przepis prawa materialnego została prawidłowo dokonana w decyzji Prezesa URE.

Przedsiębiorstwo przesyłowe lub dystrybucyjne świadczy usługi przesyłu lub dystrybucji, natomiast przedsiębiorstwo obrotu zajmuje się sprzedażą paliw lub energii. Obecnie odbiorca może mieć zawarte oddzielnie: umowę o świadczenie usług przesyłowych lub dystrybucyjnych i umowę sprzedaży (dotyczy to odbiorcy korzystającego z prawa wyboru

sprzedawcy) albo też zawartą tylko umowę kompleksową z przedsiębiorstwem zajmującym się obrotem paliwami lub energią. W sytuacji zaś świadczenia usługi kompleksowej przez sprzedawcę z urzędu podstawy wstrzymania muszą być oceniane na podstawie umowy kompleksowej (tak sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie). Biorąc pod uwagę definicję strony określoną w art. 28 k.p.a. ("każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek"), podmiotem uczestniczącym w postępowaniu dotyczącym wstrzymania jest zarówno przedsiębiorstwo przesyłowe lub dystrybucyjne, jak i przedsiębiorstwo obrotu. Interes prawny w sprawie wstrzymania dostaw można wywodzić zarówno z przepisów ustawy Prawo energetyczne, jak i postanowień danej umowy. Naruszenie przez odbiorcę warunków umowy sprzedaży lub umowy kompleksowej (np. zwłoka w zapłacie za pobraną energię) upoważnia przedsiębiorstwo obrotu lub sprzedawcę z urzędu do dokonania wstrzymania, skoro są oni stroną danej umowy. Przepisem art. 6 ust. 3a ustawy ustawodawca jednoznacznie rozstrzygnął, że dopuszczalne jest wstrzymanie dostaw w przypadku wystąpienia opóźnienia odbiorcy w zapłacie, to znaczy gdy odbiorca "zwleka z zapłatą". Z uprawnienia tego może jednak skorzystać jedynie po wyczerpaniu określonej w tym przepisie procedury.

Prezes URE ocenił, że dla możliwości wstrzymania dostaw energii elektrycznej odbiorcy na podstawie art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne musiały łącznie zaistnieć następujące przesłanki: wystąpienie co najmniej miesięcznej zwłoki z zapłatą za pobrane ciepło, uprzedzenie odbiorcy na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenie mu dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności. Powiadomienie, o którym mowa w przepisie art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne powinno zawierać następujące elementy:

- 1) pouczenie o treści art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne;
- 2) informacje o upływie miesięcznego terminu zwłoki w realizacji płatności za dostarczone paliwa lub energię; wskazanie dodatkowego 2-tygodniowego terminu zapłaty zaległych i/lub bieżących należności oraz informacje o skutkach nieuregulowania tych należności, tj. o możliwości wstrzymania dostaw po upływie wskazanego terminu i zamiarze wypowiedzenia umowy.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że na dzień 26 marca 2010 roku, (...) Sp. z o.o. nie zwlekała z zapłatą za pobraną energię, bowiem zaległości zostały uregulowane przelewem elektronicznym w dniu 12 marca 2010 roku. Zgodnie z art. 451 §1 k.c. (...) Sp. z o.o. wskazała, który dług zaspokaja podając numer rachunku odpowiadający nieruchomości położonej przy ul. (...) ((...)), a także wskazując w tytule przelewu kwoty i 7 cyfr z numerów faktur oraz 4 cyfry z numerów not. Odmienne od woli dłużnika zaliczenie dokonanego przelewu było niezgodne z treścią art. 451 § 2 k.c. Konsekwencją nieprawidłowego zaliczenia był niezgodny ze stanem sprawy stan zadłużenia za lokal przy ul. (...).

Kolejne wezwanie do zapłaty z dnia 14 maja 2010 roku nie odpowiadało wymogom wskazanym w art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne, gdyż w wezwaniu tym nie został: wyznaczony dodatkowy dwutygodniowy termin do zapłaty zaległych i bieżących należności (tylko 7 dni); brak jest w nim pouczenia o skutkach nieuregulowania zaległych należności (tj. wstrzymaniu dostaw energii lub zamiarze wypowiedzenia umowy a ujęto pouczenie o odsetkach za opóźnienie), nie wszystkie wskazane w nim należności winny być zapłacone na miesiąc (lub więcej) przed datą wystawienia wezwania (termin płatności kwoty 3.142,28 zł, na którą wystawiona została faktura nr (...) upłynął 20 kwietnia 2010 roku, więc wezwanie dotyczące zapłaty tej należności winno zostać sporządzone nie wcześniej niż w dniu 20 maja 2010 roku), faktury z wezwania z 26 marca 2010 r. były zapłacone.

Sąd Okręgowy uznał, że skoro nie zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne, wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej w dniu 26 maja 2010 roku do obiektu położonego przy ul. (...) w W. należało uznać za nieuzasadnione.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oraz orzekł o kosztach na mocy art. 98 kpc, art.105 § 1 k.p.c. w związku z art. 98 § 1 k.p.c.

Od tego wyroku apelację złożył powód.

Zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu:

-naruszenie art. 8 ust. 1 w zw. art. 23 ust. 2 pkt 12 oraz w zw. z art. 6 ust. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne - przez błędną ich wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie tych przepisów, poprzez przyjęcie, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki jest uprawniony do badania zarzutu bezprawności wstrzymania odbiorcy dostaw energii i do podania decyzji stwierdzającej nieuzasadnione wstrzymanie przez przedsiębiorstwo energetyczne tych dostaw w sytuacji, gdy w dacie złożenia wniosku odbiorcy o wszczęcie postępowania administracyjnego o nieuzasadnione wstrzymanie dostaw energii i w dacie zakończenia tego postępowania lub w dacie wydania decyzji w tym przedmiocie odbiorca miał możliwość korzystania z dostaw energii, tj. w sytuacji, w której między zainteresowanym 1 a powódką oraz zainteresowanym 2 nie było sprawy spornej co do wstrzymania dostarczania energii i w związku z tym naruszenie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 30 ust. 1 Prawa Energetycznego - przez nieuwzględnienie i okoliczności uzasadniających umorzenie postępowania administracyjnego, w związku z tym, iż między stronami tego postępowania nie istniał przedmiotowy spór.

W konkluzji wniósł o:

1. zmianę tego wyroku w całości i uchylenie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia z dnia 16 listopada 2010 r. sygn. akt (...) i stwierdzenie, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do lokalu zainteresowanego 1 nie było nieuzasadnione.

a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku,

2. o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji,

oraz o

3. zasądzenie kosztów procesu za obie instancje od pozwanego na rzecz powoda wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Na wstępie zaznaczyć należy, iż Sąd Apelacyjny podziela wszystkie ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je za własne.

Zaznaczyć należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo podszedł do zagadnienia wyłaniającego się z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego III SK 26/12, mianowicie do ustalenia stron postępowania administracyjnego.

Joanna Kędzia w Komentarzu do art. 8 ustawy Prawo energetyczne napisała: „Z dniem 01.07.2007 r. na rynku energii elektrycznej nastąpiło rozdzielanie działalności w zakresie dystrybucji paliw i energii i obrotu nimi. Sytuacja ta istotnie rzutuje na postępowania administracyjne w zakresie określonym w art. 8 ust. 1 pr. en., w szczególności zaś na postępowanie w sprawie nieuzasadnionego wstrzymania dostaw paliw lub energii. Istotnym zagadnieniem jest ustalenie podmiotów będących stronami takiego postępowania. W wyniku rozdzielania działalności związanej z przesyłaniem i dystrybucją od działalności polegającej na obrocie, na rynku energii stosunki umowne mogą się kształtować w dwojaki sposób. [...] Odbiorca energii ma zawarte oddzielnie: umowę o świadczenie usług dystrybucyjnych i umowę sprzedaży [...] albo też odbiorca ma zawartą umowę kompleksową z przedsiębiorstwem obrotu będącym sprzedawcą z urzędu [...] albo wybranym przez odbiorcę.[...] Natomiast w przypadkach, gdy naruszone zostaną przez odbiorcę warunki umowy sprzedaży (np. zwłoka w zapłacie za pobraną energię) uprawnionym do wstrzymania dostaw byłoby przedsiębiorstwo obrotu, ale z powodów faktycznych

(technicznych) i prawnych (art. 6 ust. 3a w zw. z ust. 1 pr. en.) czynności tej będzie dokonywało przedsiębiorstwo dystrybucyjne, co sytuuje je w roli strony postępowania administracyjnego. [...] Odnosząc się do sytuacji, gdy między odbiorcą a przedsiębiorstwem obrotu zawarta jest umowa kompleksowa, w pierwszej kolejności należy wskazać na charakter tej umowy. Zgodnie z art. 5 ust. 3 pr. en. "dostarczanie paliw gazowych lub energii może odbywać się na podstawie umowy zawierającej postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii, zwanej dalej "umową kompleksową"". Bez wątplenia jednak, mimo że jest to jeden dokument (umowa), to realizacja praw i obowiązków z niego wynikających możliwa jest jedynie przy udziale przedsiębiorstwa dystrybucyjnego. Jest to uzasadnione chociażby z tego względu, że przedsiębiorstwo obrotu nie może zawierać umów o świadczenie usług dystrybucji z odbiorcą, gdyż ani nie posiada niezbędnej infrastruktury, która umożliwiałaby świadczenie tego typu usług, ani tym bardziej nie posiada koncesji uprawniającej do prowadzenia tego rodzaju działalności. Należy przy tym zauważyć, że w omawianej sytuacji możliwość wstrzymania i wznowienia dostarczania energii elektrycznej, podobnie jak w przypadku umów rozdzielonych, będzie miało wyłącznie przedsiębiorstwo dystrybucyjne[...]. Należy zatem uznać, że w przypadkach sporów o nieuzasadnione wstrzymanie dostaw energii elektrycznej, w sytuacjach gdy między odbiorcą a przedsiębiorstwem obrotu zawarta będzie umowa kompleksowa, stronami postępowania administracyjnego będą odbiorca, przedsiębiorstwo obrotu oraz przedsiębiorstwo dystrybucyjne, do sieci którego przyłączony jest ten odbiorca, jako podmiot zobowiązany do świadczenia usług na rzecz odbiorcy. Pogląd ten jest również aktualny w odniesieniu do umów kompleksowych zawartych pomiędzy odbiorcami a sprzedawcami z wyboru. Przy ustalaniu stron postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania dostaw paliw lub energii należy również uwzględnić treść art. 5b ust. 3 pr. en. Zgodnie z tym przepisem, za zobowiązania wynikające z umowy, na podstawie której przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo pełniące funkcję OSD dostarcza energię elektryczną do odbiorcy końcowego, powstałe przed dniem wyodrębnienia, o którym mowa w ust. 1, odpowiadają solidarnie przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo pełniące funkcję OSD, z którego wyodrębniono część niezwiązaną z działalnością dystrybucyjną, i przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną, do którego wniesiono wkład niepieniężny, o którym mowa w ust. 1. Niewątpliwie wstrzymanie dostaw energii elektrycznej jest powstrzymaniem się przez przedsiębiorstwo energetyczne [...] od wykonania zobowiązań wynikających z umowy, na podstawie której przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo dostarczało energię elektryczną." Podobne rozważania poczynił Sąd Najwyższy w wyroku z 12.04.2013r, II SK 26/12, w którym badał zasadność rozstrzygnięcia w kontekście właściwego ustalenia stron postępowania. W sprawie tej powodem była osoba fizyczna, wnosząca odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, które to odwołanie Sąd Okręgowy uwzględnił uchylając sporną decyzję z powodu nieprawidłowości w adresowaniu decyzji (w przedmiotowej decyzji uczyniono jej adresatem (...) Sp. z o.o., podczas, gdy prawidłowo powinna nim być (...) Sp. z o.o.), zaś Sąd Apelacyjny oddalił apelację wniesioną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Sąd Najwyższy uchylił oba wyroki (wyrok Sądu Apelacyjnego i poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego) z uwagi na to, że - zdaniem tego Sądu - stroną postępowania przed Prezesem URE o nieuzasadnione wstrzymanie dostaw energii, jeżeli podstawę faktyczną dla tego wstrzymania stanowiły zaległości w płatności należności wynikających z realizacji umowy kompleksowej, powinny być zarówno przedsiębiorstwo dystrybucji, jak i przedsiębiorstwo obrotu energią elektryczną. Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił odwołanie (...) Sp. z o.o. od decyzji Prezesa URE, zapadłej po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, w którym stronami byli: (...) Sp. z o.o., (...) SA (zajmujący się obrotem energią elektryczną), (...) Sp. z o.o.(zajmujący się dystrybucją energii). Stronami tego postępowania były więc zarówno przedsiębiorstwo obrotu, jak i przedsiębiorstwo dystrybucji, zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku III SK 26/12. Zaznaczyć trzeba, że (...) Sp. z o.o. wyłoniły się w 2006r ze (...) SA, z którym Spółka (...) zawarła w 2002r umowę sprzedaży energii elektrycznej.

Odnosząc się do zarzutu apelacji należy uznać, że jest on bezzasadny. Powód twierdził, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie powinien w ogóle orzekać w sprawie, w której zarówno w dacie złożenia wniosku, jak i zakończenia postępowania oraz wydania decyzji nie istniał stan sporu pomiędzy nim a spółką (...) SA i dlatego winien umorzyć postępowanie administracyjne, a wobec tego Sąd Okręgowy winien uchylić przedmiotową decyzję.

Regulujący tę kwestię art. 8 ust 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r Prawo energetyczne brzmi: „W sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, umowy o świadczenie usług transportu gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych, umowy, o której mowa w art. 4c ust. 3, umowy o świadczenie usługi skraplania gazu ziemnego oraz umowy kompleksowej, a także w przypadku nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania paliw gazowych lub energii rozstrzyga Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek strony.” zaś art. 105 kpa, na podstawie którego Prezes URE powinien - zdaniem apelującego - umorzyć postępowanie, brzmi: „§ 1. Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. § 2. Organ administracji publicznej może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.”

Stan sporu nie istniał wprawdzie w dacie składania wniosku o wszczęcie postępowania ani też w dacie wydawania decyzji, ale istniał w chwili wstrzymania dostaw energii. Nie można twierdzić, że brak sporu na datę wszczęcia postępowania powinien powodować umorzenie postępowania, gdyż w takiej sytuacji rozstrzygnięcie w sprawie byłoby uzależnione od czasu jej trwania i od chwili, kiedy został złożony wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego - gdyby wniosek został złożony jeszcze w chwili wstrzymania dostaw energii, to postępowanie administracyjne zostałoby wszczęte, gdyby zaś wniosek został złożony chwilę później, już po wznowieniu dostaw, to postępowanie administracyjne podlegałoby umorzeniu. Umorzenie postępowania pozbawiałoby zaś stronę tego postępowania (w niniejszym przypadku spółkę (...)) prawa do merytorycznego rozpatrzenia jego sprawy, a to byłoby niedopuszczalne w świetle szeregu zasad ustrojowych. W niniejszej sprawie dostawy energii elektrycznej zostały wznowione tego samego dnia, ale w innych sprawach wyjaśnianie może trwać nawet kilka dni. Przez ten czas jednostka, do której wstrzymano dostawy energii (w tym przypadku był to sklep spożywczy) ponosi straty. Nieuzasadnione byłoby umorzenie postępowania administracyjnego w tej sytuacji. Z art. 8 ustawy Prawo energetyczne wynika, że Prezes Urzędu rozstrzyga w kwestii wstrzymania dostaw energii na wniosek strony - jedynie zatem wniosek strony mógłby spowodować umorzenie postępowania z mocy art. 105 § 2 kpa. Ponadto, trzeba zauważyć, że z wykładni językowej przepisu art. 8 ust 1 ustawy Prawo energetyczne wynika, że określenie „sprawy sporne” odnosi się do spraw dotyczących odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, umowy o świadczenie usług transportu gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych, umowy, o której mowa w art. 4c ust. 3, umowy o świadczenie usługi skraplania gazu ziemnego oraz umowy kompleksowej, zaś orzekanie w sprawach dotyczących nieuzasadnionego wstrzymania energii wcale nie jest ograniczone do spraw, w których strony są w aktualnym sporze. Świadczy o tym budowa zdania składającego się z dwóch części, pomiędzy którymi jest zwrot „a także w przypadku”. Wbrew twierdzeniom apelującego, z treści art. 8 ustawy Prawo energetyczne wcale nie wynika, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydaje decyzje co do wstrzymania dostaw energii lub paliw gazowych tylko w razie istnienia sporu między stronami. Skądinąd wiadomo, że wstrzymanie dostaw energii lub paliw płynnych rodzi spór pomiędzy stronami, gdyż wstrzymanie dostaw to nic innego, jak zaprzestanie realizacji umowy.

Apelujący powołuje się na wyrok Sądu I instancji, co do którego nie wiadomo, jakie były jego dalsze losy. Wbrew wzmiance w treści apelacji nie dołączono odpisu tego wyroku do apelacji. Zauważyć trzeba, że apelujący przywołuje wyroki zapadłe w sprawach jego dotyczących, którymi tylko on dysponuje. W wielu orzeczeniach (III SK 29/12, III SK 35/07) Sąd Najwyższy akceptował możliwość wydawania decyzji administracyjnej i wyrokowania długi czas po tym, jak wznowione zostały dostawy energii lub paliw płynnych, a więc strony postępowania nie były już w sporze. W niniejszym przypadku spór pomiędzy stronami zaistniał w dniu 26 maja 2010r i o rozstrzygnięcie tego sporu zwróciła się spółka (...). Bez znaczenia dla wyniku tej sprawy pozostaje okoliczność wznowienia dostaw energii elektrycznej po wyjaśnieniu wszelkich jej aspektów.

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego pod względem merytorycznym było w pełni prawidłowe. Podzielić należy jego stanowisko, że nie zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 6 ust 3a ustawy Prawo energetyczne. Przepis ten brzmi następująco: „Przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w ust. 1, mogą wstrzymać dostarczanie

paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w przypadku, gdy odbiorca zwleka z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności.” Z akt sprawy wynika, że spółka (...) wcale nie zalegała z opłatami za pobraną energię elektryczną (wpłata z 12 marca 2010r została błędnie zaksięgowana przez (...) SA), poza tym wezwanie z dnia 14 maja 2010r nie odpowiadało wymogom ustanowionym w art. 6 ust 3a ustawy Prawo energetyczne, a mianowicie nie wyznaczono w nim dwutygodniowego terminu na uregulowanie rzekomo zaległych i bieżących należności (wyznaczono termin 7-dniowy), nie powiadomiono o zamiarze wypowiedzenia umowy, ponadto kwoty i termin ich zapłaty były błędne. Wbrew stanowisku wyrażonemu przez Sąd Najwyższy w wyroku z 2.12.2010r, III SK 29/12 wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nastąpiło przed upływem 14-dniowego terminu, o którym mowa w art. 6 ust 3a ustawy Prawo energetyczne i już z tego względu należało je uznać za nieuzasadnione.

Ze wszystkich powyższych względów Sąd Apelacyjny uznał, iż apelacja powoda jest bezzasadna i dlatego ją oddalił na mocy art. 385 kpc. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd postanowił na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 kpc.